Pohjoinen kauneudenpalvoja tuli etelään

HS 5.2.07

Oululainen Ilmari Mäenpää on säveltäjänä valoisa lyyrikko

Ilmari Mäenpää (s. 1971) on oululainen säveltäjä, joka vaalii musiikissaan pohjoista ulottuvuutta. Hänen mieltään kiehtovat sen valoisat ilmiöt, eivät pimeät puolet. Myös kaikki sävellyskonsertin esiintyjät olivat pohjoisen lähettiläitä.

Lappi oli mukana *Kolme joikulaulua* -teoksella, joista yhdessä pohjoinen noitamagia sai äänensä kuuluville. Revontulia ei näy, ja arktista angstia ja hysteriaa Mäenpää ei loihdi sävelillään kuin silloin tällöin.

KONSERTTI

Pohjoinen valo. Ilmari Mäenpään sävellyskonsertti Temppeliaukion kirkossa.

Mäenpää kokee pohjoisessa maailmassa ennen kaikkea luonnon kauneuden. Sävellyyrikko inspiroituu visuaalisista mielikuvista ja tunnelmista.

Kauneus ei ole hyvälle nykymusiikille välttämätön ominaisuus. Kauneudenpalvojana on vaarassa leimautua konservatiiviksi, joka elää menneissä ajoissa.

Konsertin teoksista vanhin oli *Vihreä virta* -laulusarja (2003) **Helvi Hämäläisen** runoihin.

Siinä Mäenpää kulkee vielä kansallisromantikkojen ja **Yrjö Kilpisen** viitoittamaa polkua. *Vihreä virta* todistaa voimakkaasti ilmaisupaineesta ja luontaisista laulusäveltäjän kyvyistä. Vokaali-ilmaisussa on usein jotakin loitsumaista, joka sekottuu puheenomaiseen pohdiskeluun.

Nuoren **Tuomas Katajalan** tenorissa oli kiihkeää intensiteettiä, nousuissa myös julistavasti kaikuvaa voimaa, joka pakahtui joskus pohjoiseksi maailmantuskaksi.

Kolmessa muussa lauluteoksessa Mäenpää on itsenäistynyt ja löytänyt nykyaikaisesti ajattoman, läpikuultavasti leijailevan ja valoisasti pohdiskelevan kauneuden maailman.

Omaperäinen luomus on italiankielinen *Trasparente* (2006), sooloteos viululle ja mezzosopraanolle, joka on syntynyt viulisti-mezzosopraano **Virpi Räisänen-Midthin** toivomuksesta.

Hämmästyttävän luonnollisesti Räisänen-Midth soitti ja lauloi samanaikaisesti, käyden ilmeikästä dialogia ikään kuin minuutensa kirkkaiden ja tummien puolien kanssa.

Hänen lauluäänessään ja viulussaan on samantyyppinen laulavan lyyrinen, valoisan kaunis sävy.

Kahdessa uunituoreessa *Kukkarunossa* (2007) Räisänen-Midth osoitti olevansa todella varteenotettava laulajalahjakkuus. Lisäksi hän on etevä viulisti.

Paavo Haavikon runoon syntynyt *Minä olen yksi niistä* (2006) oli konsertin lauluista oopperamaisin, ja **Helena Juntusen** sopraanon värikäs hehku nosti sen illan ekstaattiseksi huipennukseksi.

Pianisti **Markus Vaara** loihti lauluäänen ympärille dramaattista maisemaa ja äkillisiä vastakohtia.

Harmonikkaa Mäenpää käytti runollisen minimalistisesti **Timo Kinnusen** esittämässä *Jäänalaisia heijastuksia* -teoksessa.

Davimus-jousikvartetti teki *Kolmesta joikulaulusta* hauskaa salonkimaista viihdettä. **Eeva-Liisa Rasmuksella** on sievä ja lempeä, mutta niin pieni ääni, ettei se täällä meluisassa Etelä-Suomessa kuulunut oikein minnekään.

Hannu-Ilari Lampila